

shora vytčeného obsahu je přípustným opravný prostředek, a tím méně otázkou stížností nadhozenou, zdali mohl zem. výbor schváliti usnesení okr. zastupitelstva o vybírání dávky z lesních plodin.

Č. 10.597.

Řízení správní. — Řízení před nss-em. — Dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí: * Rozhodnutí okresního úřadu, vydané na základě vl. nař. č. 186/1929 Sb. o odvolání z platebního rozkazu zemského výběrčího úřadu o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí, není konečné, nýbrž podléhá podle čl. 8 odst. 1 org. zák. č. 125/1927 Sb. dalšímu opravnému prostředku na zemský úřad.

(Nález ze dne 8. června 1933 č. 9485/32.)

Prejudikatura: opačně srov. Boh. A 9929, 9930, 10.150/32.

Věc: Marie H. a Karolina L. v M. a Karla R. v B. proti okresnímu úřadu v Mikulově o dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

Důvody: Platebními rozkazy mor. výběrčího úřadu v Brně z 30. července 1928 předepsána byla st-lům z převodu nemovitosti dílčí smlouvou z 8. srpna 1922 na základě dávk. prav. vl. nař. č. 143/22 Sb. dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí. Podaná odvolání byla nař. rozhodnutím okresního úřadu v Mikulově jako neodůvodněná zamítnuta, při čemž uvedeno, že proti němu není dalšího odvolání.

Uvažuje o stížnosti podané na toto rozhodnutí musil se nss se zřetelem na ustanovení § 5 zák. o ss z důvodu své vlastní kompetence z povinnosti úřední především zabývatí otázkou, jde-li o rozhodnutí ve smyslu cit. předpisu zák. o ss konečné. Při tom uvažoval — opíraje se o usnesení svého adm. plenu z 22. května 1933 — jak následuje:

Podle § 19 dávk. prav. č. 143/22 lze z platebního rozkazu podati ve 14denní lhůtě po jeho doručení odvolání, které jest podati u úřadu, který vydal platební rozkaz. O odvolání rozhoduje, byla-li dávka vyměřena obecním starostou, obecní zastupitelstvo, jinde orgán, který nařízením vlády (§ 15) jest k tomu určen. Podle cit. § 15 prav. dávku předpisuje obecní starosta a vybírá ji obecními orgány, pokud není vládou podle ustanovení 2. odst. § 37 a 4. odst. § 35 zák. č. 329/21 ustanoveno jinak. Podle vl. nař. č. 143/22 k § 37 odst. 3 dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí vyměřuje a vybírá na Moravě (mimo města nominatim tam uvedená) zem. výběrčí úřad, a jde odvolání proti platebním rozkazům a rozhodnutím jím vydaným k zem. výboru. Podle tohoto právního stavu rozhodoval tedy o odvolání proti platebnímu rozkazu zem. výběrčího úřadu zem. výbor, a to s platností konečnou. Podle § 5 zák. org. č. 125/27 přešla kompetence zem. výboru, rozhodovati o odvolání proti platebním rozkazům zem. výběrčího úřadu, počínajíc 1. prosincem 1928 na zem. úřad, a ustanovením § 2 a) a příl. A vl. nař. č. 186/29, vydaného na základě § 8 org. zák., byla s účinností od 15. ledna 1930 přenesena s tohoto úřadu na úřad okresní. O toto ustanovení opírá se po stránce kompetenční zřejmě nař. rozhodnutí.

Rozhodnutí zem. úřadu o odvolání proti platebním rozkazům zem.

výběrčího úřadu bylo podle čl. 8 odst. 2 org. zák. konečné. Jest otázkou, sluší-li za konečné pokládati také rozhodnutí takové, vydané okresním úřadem na základě vl. nař. č. 186/29.

Nss měl příležitost zabývat se podobnou otázkou na podkladě vl. nař. č. 96/28, a v nál. Boh. A 9929, 9930 a 10.150/32 vyslovil právní názor, že přenesení rozhodovací pravomoci, vyslovené cit. nařízením, s úřadu zem., jenž rozhodoval ve věci s platností konečnou, na úřad okresní zahrnuje v sobě veškerá práva příslušející zemskému úřadu, a tedy i právo rozhodovati s platností konečnou. Tento právní názor, přijatý v zásadě také odborným plnem z 25. dubna 1932, podroben byl podle § 10 jedn. ř. revisi v adm. plenu z 22. května 1933, které dospělo k závěru opačnému na základě těchto úvah:

Zákon o organizaci politické správy č. 125/1927 Sb., hlava I., má dvě části: Část první (čl. 1—13) obsahuje základní normy o kompetenci politické správy a o řízení, část druhá (§§ 1—101) upravuje pak organizaci politické správy a působnost jednotlivých jejích orgánů. Paragrafy 4 a 5 vymezují věcnou kompetenci nových okresních a zemských úřadů. V souvislosti s těmito předpisy kompetenčními stanoví § 8, že »k zjednodušení a sjednocení správy může vláda do osmi let od účinnosti zákona nařízením přenést některé záležitosti, jež spadají do působnosti: 1. okresních úřadů na úřady zemské nebo naopak . . . 3. zemských úřadů na ministerstva nebo naopak.«

Vládě dává se tedy zmocnění, aby cestou nařízení »některé záležitosti«, které podle § 4 org. zák. spadají do působnosti úřadů okresních, přenesla na úřady zemské, nebo naopak některé záležitosti, spadající podle § 5 do působnosti úřadů zemských, na úřady okresní, dále některé záležitosti posléze uvedené na ministerstva nebo konečně některé záležitosti spadající podle platných té doby norem do působnosti ministerstev na úřady zemské. Jde vesměs o přesuny věcných kompetencí (»některé záležitosti«); obsahem toho kterého nařízení může býti pouze norma: tu a tu věc, která po zákonu spadá do kompetence úřadu A, obstaráváti bude nadále úřad B. Jinými slovy: vláda se zmocňuje, aby cestou nařízení měnila kompetenční předpisy §§ 4 a 5 org. zák., po příp. — přesunem s ministerstva na zemský úřad — té doby platné předpisy o věcné kompetenci ministerstev.

Paragrafy 4 a 5 org. zák. vymezují věcnou kompetenci nově zřízených okresních a zemských úřadů. O tom, podléhají-li rozhodnutí a opatření těchto úřadů opravným prostředkům a event. jaký jest při tom pořad instanční, nemají paragrafy ty žádného ustanovení a nelze z nich pro otázku onu pranic vyvozovati. Totéž platí však o ustanovení § 8, který je v těsné souvislosti s předpisy §§ 4 a 5 a tvoří jejich doplněk, resp. o vládních nařízeních vydaných na jeho podkladě. Nařízení takové stanoví a může stanoviti jenom věcnou příslušnost okr. resp. zem. úřadu resp. ministerstva, nic víc. Podléhá-li rozhodnutí úřadu v základě této kompetence vydané opravnému prostředku a jaký jest instanční pořad, nemůže býti nařízením takovým ustanoveno a nemůže z něho býti řešeno.

Otázku, je-li v nově organizované politické správě proti rozhodnutí neb opatření úřadu přípustným opravný prostředek, a otázku instanč-

ního pořadu normuje ex professo zásadní norma části první, čl. 8 org. zák.: »Pokud opravný prostředek není vyloučen, lze se odvolati z rozhodnutí (opatření a nálezů) okresního úřadu k zemskému úřadu, a rozhoduje-li tento úřad sám v první stolici, lze se odvolati z jeho rozhodnutí (opatření) k příslušnému ministerstvu.« Tím je normována nejen zásada, že pořad instanční v oboru politické správy je principiálně omezen na dvě stolice, nýbrž i stanoveno pozitivně, že ve věcech vnitřní správy svěřené úřadům politickým je proti rozhodnutí, které učinil úřad okresní nebo v I. stolici úřad zem., zásadně přípustno odvolání k úřadu vyššímu, zem. resp. min. Potvrzení dochází tato zásada v ustanovení čl. 8 odst. 2 věty 2, z něhož se podává a contrario, že v jiných věcech nežli tam uvedených zákon nechce, aby okr. úřad rozhodoval s platností konečnou.

Normy čl. 8 o přípustnosti opravných prostředků a instančním pořadu postihují jako výlučné pravidlo v těchto směrech platné rozhodnutí a opatření okr. a zem. úřadů, vydaná u výkonu jejich kompetencí podle §§ 4 a 5 organ. zák., ale také rozhodnutí a opatření těchto úřadů, vydaná u výkonu kompetencí určených jim vl. nař. podle § 8. Takové nařízení má sice důsledkem ustanovení § 8 derogatorní moc vůči kompetenčním předpisům §§ 4 a 5 resp. vůči předpisům té doby platným, vymezujícím kompetenci ministerstev, nemůže se však dotknouti platnosti norem čl. 8, které naopak, pokud se týče přípustnosti opravných prostředků a instančního pořadu, samočinně projeví svoje účinky, jakmile nařízením vydaným podle § 8 byla vytvořena nová situace kompetenční. Vládní nařízení podle § 8 vydané může toliko stanoviti, kterému úřadu přísluší ta která věc v první politické stolici; je-li proti rozhodnutím tohoto úřadu přípustno odvolání a jaký je instanční pořad, o tom nemůže nařízení disponovati, neboť tato otázka se řídí výlučně zákonnou normou čl. 8. Nelze uznati, že by vl. nař. spolu s kompetencí přenášelo také »konečnost rozhodnutí«, neboť to by se vůbec vymykalo z rámce zmocnění § 8, a nař., pokud by tak chtělo učiniti, bylo by protizákonné a neplatné.

Uvedená zásada platí ovšem pouze potud, »pokud opravný prostředek není vyloučen«. Opravný prostředek je však v tomto smyslu vyloučen pouze tam, kde — ač by o sobě možný byl — zákon pozitivně jej vylučuje, dávaje zřejmě najevo, že v tom kterém případě opravný prostředek o sobě možný připustiti nechce. Při tom nutno však ještě uvážiti, že ten který zákon, vylučuje opravný prostředek, měl před sebou úřad, zaujímající určité postavení v hierarchickém pořadu úřadů, a určitým způsobem vybavený, a že vyloučení dalšího opravného prostředku mělo svůj důvod ne tak ve snaze zkrátiti instanční pořad, jako daleko spíše v úvaze, že úřad takto uzpůsobený poskytuje dostatečné garancie správného rozhodnutí věci. Přiznání atributu konečnosti má tedy svůj důvod ve specifickém uzpůsobení úřadu toho kterého stupně. Nelze proto vyloučení instanční kontroly prostě mechanicky aplikovati podle čl. 8 org. zák. tehdy, když kompetence onoho úřadu v základě § 8 přenesena byla na úřad hierarchicky nižší a tedy normálně méně dokonale vybavený, neboť potom ratio legis nedopadá.

Dosavadní úvahy, čerpané z výkladu čl. 8 a §§ 4, 5 a 8 org. zák. podporovány jsou také úvahou čerpanou z motivů § 8 org. zák. Odst. 1

tohoto paragrafu zmocňuje vládu k přesunům věcných kompetencí »k zjednodušení a sjednocení správy«. Oba motivy jsou tu jmenovány souřadně. Dlužno tedy nařízení vydaná na základě § 8 vykládati pokud možno tak, aby obojího tohoto účelu bylo dosaženo. Tomu nevyhověl výklad zastávaný shora cit. prejudikáty, neboť — i když ve svých výsledcích vedl k většímu zjednodušení správy ve smyslu kratšího instančního pořadu — nejen nedocíloval jednotnosti instančního pořadu v oblasti býv. práva rakouského a v oblasti býv. práva uherského, nýbrž naopak docházel dokonce k různému instančnímu pořadu v stejných materiích jednak v zemi české, jednak v zemi mor.-slez., a dosavadní jednotnost v těchto dvou obvodech tříštil.

Aplikují-li se dosavadní všeobecné úvahy na dnešní případ, vyplývá tento závěr:

Rozhodnutí zem. výboru o odvolání proti platebnímu výměru zem. výběrčího úřadu bylo konečné, poněvadž další odvolání z rozhodnutí zem. výboru jakožto nejvyššího úřadu samosprávného nebylo možno. Také zem. úřad, nastoupiv podle § 5 org. zák. na místo zem. výboru, rozhodoval s platností konečnou, nikoli ovšem na základě odst. 1 čl. 8, nýbrž na základě odst. 2 téhož článku, který obsahuje samostatnou normu toho obsahu, že z rozhodnutí zem. úřadu jako odvolacího — bez rozdílu, jaký úřad nebo orgán rozhodoval v stolici prvé — další odvolání není přípustno.

VI. nař. č. 186/29 bylo v zákl. § 8 org. zák. rozhodování o odvolání proti platebním rozkazům zem. výběrčího úřadu ve věci dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti přeneseno s úřadu zem. na úřad okresní. Tím byla pro okresní úřad založena věcná kompetence rozhodovati v uvedených věcech v II. stolici — nic víc. Pro otázku, je-li rozhodnutí toto konečné čili nic, je rozhodna norma odst. 1 čl. 8 org. zák. Podle této normy je z rozhodnutí okr. úřadu zásadně přípustno odvolání k úřadu zemskému, pokud není vyloučeno. Vyloučeno však není, neboť konečnost rozhodnutí zem. výboru nebyla důsledkem pozitivní normy, opravný prostředek vylučující, nýbrž důsledkem hierarchického postavení zem. výboru, a konečnost rozhodnutí zem. úřadu byla důsledkem normy odst. 2 čl. 8, která se vztahuje pouze na rozhodnutí úřadu zemského.

Není tedy rozhodnutí okresního úřadu, vydané o odvolání proti platebnímu výměru zem. výběrčího úřadu, konečné, nýbrž podléhá dalšímu opravnému prostředku na zem. úřad. Stížnost k nss podaná přímo na rozhodnutí okr. úřadu byla by tedy o sobě podle § 5 zák. o ss nepřipustna. Poněvadž však strana svedena byla k tomu, aby rozhodnutí okresního úřadu naříkala přímo stížností u nss-u, nesprávným poučením k rozhodnutí tomu připojeným, kterým uvedena byla v omyl, bylo nař. rozhodnutí podle § 6 zák. o ss zrušiti, a bude na žal. úřadu, aby vydal straně rozhodnutí nové, opatřené správným poučením ve smyslu úvah shora uvedených. Meritorními námitkami stížnosti se nss za tohoto stavu zabývat nemohl.

Č. 10.598.

Zdravotnictví. — Železnice: Podléhá místní dráha, obstarávající dopravu do lázeňského místa (Luhačovic), léčebnému příspěvku?

(Nález ze dne 8. června 1933 č. 9850).